

API

képek: Bács Béla János
szöveg: Kosztolánczy Tibor
oldalterv: Dinnyés Attila

Amikor a lányuk telefonált, hogy elviszi hozzájuk a gyerekeket, elhatározta, hogy lefesti a kerítést. Azt hitte, hamar végez, de még az utolsó estén is dolgozott, az utcai lámpa alatt; a szemüvegét összekente festékkel. A szemüveg egyik szára dróttal volt megerősítve.

A lányuk 1974-ben turistaútlevelemmel kiment Bécsbe, egy képeslapon megírta, hogy nem jön vissza, aztán évekig nem adott hírt magáról. Egy civil ruhás nyomozó többször is megjelent náluk, kérdezősködött, hogy tartják-e a kapcsolatot. Tőle tudta meg, hogy Hannelore és Odett egy müncheni kommunában, más-más apától született, de hogy aztán a lányuk már egyedül nevelte őket.

„Elegem van abból – mondta egyszer a lánya –, hogy itt minden ugyanolyan. Az irodában, az étkezdében, a nyelvtanfolyamon. Nem fogok anyuval szemben ülni a bérelszámoláson.”

„Ezek a zöldek jönnek felfelé, és minket is érdekelnének” – mondta a civil ruhás 1986-ban. A két gyerekről képeket mutatott, azt mondta, az iskolai évkönyvből. „Drága lehet a bentlakás – mondta –, sokat kellhet a lánynának dolgoznia.” És kellenül ingatta a fejét.

Hónapokig gondolkodott azon, hogy kik azok a zöldek, de senkitől sem tudta megkérdezni. Talán nem is merte volna.

Azt gondolta, hogy majd a történelemtől beszélgetnek. Az évzáró után a töltésnél mindig voltak elszórt tankönyvek, kémiából

megvolt neki a teljes sorozat, történelemből csak a hetedik és a nyolcadik. Úgyis csak tíz napig lesznek itt. A középkort majd megtanulják Németországban.

A lányok soványabbak voltak, mint a képeken, és nem érdekelte őket a történelem. Délelőtt tévét néztek, majd magas talpú cipőikben elgyalogoltak a közértbe. Kínai levestésztát vettek, forró vizet öntöttek rá, és a hosszú szálakat egyben nyelték le, aztán visszahúzták a szájukon keresztül. A felesége elsápadt.

Amikor egyedül volt otthon, titokban ő is kipróbálta, de nem mondta el senkinek.

A lányokat délutánonként a targoncás fiúval látta, meg egy kóbor kutyával. A kutyára spárgát kötöttek, úgy sétálgattak.

Egyik este német politikusokat mutattak a tévében, „Schau, der Kuschelbär!” – bökdösték egymást a lányok, és vihogtak.

Látta, hogy egy fiú jön a töltés felől, meg egy lány. A lány a szíjánál fogva lóbálta a cipőjét, mezítláb lépkedett az utcai porban. Felismerte Odettet, csatakos volt és kipirult. A kutya is láthatóan zavarban volt.

Hannelore vörös szemmel, dacosan üldögélt a szobában.

Másnap délből megérkezett az anyjuk. „Már most el akarjátok rontani az életeteket?” – kiabálta, de ez elviselhetőbb volt, mint amikor elváltoztatott hangon telefonált. Negyedórát adott a lányoknak, hogy összeszedjék a holmijukat, a taxit el sem küldte. A kutya hosszan futott az autó után.

Az úttesten megannyi forró fémgorgács fénylett.

A kutya a kerítésnél bámult befelé. Kiment, hogy leszedje a nyakáról a madzagot. „Szabad vagy” – mondta a kutyának, mire az szűkölni kezdett.

A bérelszámoláson megtartották a szokásos, karácsony előtti összejövetelt, aztán a felesége újévig szabadságot vett ki. A két ünnep között telefonált egy kolléganője, hogy idegen emberek őrzik a gyárat, nem lehet bemenni. Január elején, a megadott időpontban, ő is elkísérte a feleségét, de csak a volt dolgozókat engedték be, ötösével, a személyes dolgaikért.

A biztonsági őrte először meg sem ismer-te, annyira furcsa volt rajta a fekete egyen-ruha. „Én nem haragszom – mondta később a fiúnak –, de ezek soha többé nem jönnek vissza.” A fiú beletűrt a felesége holmijába. „Ez a szabály” – mondta.

Rég volt, hogy a TMK-sok készítettek egy akváriumot, levegőztetővel. Feltöltötték rizlinggel; kék, sárga, piros műanyag halak lebegtek a színes kavicsok felett.

Már félúton tartottak hazafelé, amikor a felesége munkatársnője beérte őket. Egy fura tapin-tású műanyag zacskót hozott, „Csont a kutyusnak” — mondta.

Biológiailag lebomló csomagolás – ez volt a zacskóra nyomtatva. „Csak tudnám, mi van becsomagolva” – mormogta. „A csont, Api, éljél már kicsit ebben a világban!” – mondta a felesége.

De ő nem egészen erre gondolt.

